

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De conventiculis

Disputatio Theologica ...

... Prior eaque historica

**Hardtschmidt, Johann Nicolaus
Gottesheim, Johann Ernst von
Leonhard, Georg Friedrich**

Argentorati, 1705

§. 10

urn:nbn:de:bsz:31-105832

§. 9.

Licebit hinc, ut spero, facile iudicium ferre de privatis olim apud Christianos congressibus, quod vel in ædibus privatis instituti, qui tamen non semper à loco privati dicendi sunt, cum publico præsertim Ecclesiæ Consilio ibidem instituebantur, & hi quidem publicis Ecclesiæ & Ministrorum Constitutionibus alligabantur. Quando vero unusquisque Paterfamilias vel domi suos instruebat, vel postquam Ecclesiæ paulum respirare à persecutionibus datum est, iis in locis instituebantur, quæ vel Monasteria, vel alias plurium collectorum ædes dicebantur, suis tamen quibusdam legibus adstringebantur, quæ nec ab Ecclesiæ institutis abhorrebant, nec publico Ecclesiæ decreto, vel voluntati renitebantur; ejusque erant valoris, ut pro temporum aliarumque circumstantiarum varietate vel saltem mutarentur in melius, vel plane tollerentur.

§. 9.
Locus.

§. 10.

Cum hæc bono fine & ordine primitus instituta essent salubriter, lapsu temporum cum pax alta Ecclesiæ divinitus est concessa, ut fieri solet, eò tandem incuria hominum rem devenisse, ut penes Monasteria & Clericos sere sola esset fidelium, vel etiam ipsorum tantum Clericorum institutio, negandum non est; Id enim clamat sæculorum 9, 10, sqq. barbaries, & testata suat abundè, quæ secutæ sunt ingentes tenebræ, & Scholasticorum scripta, quibus sibi sapientes, miris speculationibus res divinas intricabant, aded, ut tandem penes ipsos solos religio stare videretur, & ipsorum decretis, omnis turba rerum sacrarum ignara penitus, tanquam divinis placitis acquiesceret. Quo factum, ut qui Laici dicuntur, vel non possent, vel non auderent de rebus fidei iudicium ullum ferre, ne viderentur falcem misisse in alienam messem, ut tandem in Legem quandam evaserit, fas non esse Laicis de rebus fidei, vel disserere, vel iudicare, idque contra Christi & Apostolorum monita, quæ sua propria fide justum victurum docent, unumquemque sibi cavere præcipiunt, & serio hortantur, ut paratus sit quivis ad reddendam rationem fidei & spei quæ in ipso est.

§. 10.
Finis &
Ordo.

B

Et

Et ita quidem in defectu tūm peccatum est hominum incuria, partim & aliorum dominandi cupiditate; quod peccatum utrumque DEUS ea infelicitate temporum ultus est, ut plurimi cæco quasi obsequio venerarentur, quicquid credendum, vel faciendum ab Ecclesiasticis obtrudebatur.

§. 11.
probat.

§. 11. Infelicitatem labentium sæculorum, quam in compendio quasi brevissimis exhibui, lubet paucis historicorum testimoniis confirmare. Octavo sæculo cum Beda scriberet Exposit. Allegor. in Sam. l. 4. c. 2. ita queritur; *videat Lector nec sine lachrymis rem lachrymæ dignam contempletur, quantum Ecclesia status ad pejora quotidie, vel, ut mihi dicam, ad infirmiora gerenda devolvatur.* Ita D. Calixt. de Statu rerum in Ecclesia Occid. sæculis 8, 9, 10. & deinceps. Quid ipse Genebrardus l. 4. Chronograph. veritate convictus de miseria Ecclesiæ per 150. annos testetur, exhibet idem D. Calixt. l. c. §. 27. addit ex Stapletoni Relect. contr. quæst. 5. art. 3. verba sequentia D. Calixtus: *vix ullum peccatum cogitari potest, sola hæresi excepta, quo illa sedes ruperit maculata non fuerit, maxime ab anno octingentesimo.* Et §. 58. Ex Baronio hæc commemorat: *Seculum nonum finiens dicit ipsum Romano Ecclesiæ ob intestina eademq; implacabilia bella, in ipso sinu Romano Ecclesiæ agitari cœpta, cæteris lugubris & funestius esse redditum, stertentibus videlicet omnibus, quibus ad regimen erat vigilandum, imo iisdem ipsis, ut Apostolica navis fluctibus obruta penitus mergeretur, operam dantibus.* Plura equidem D. Calixtus tractatu cit. habet, sed studio non addam cum & hæc instituto nostro sufficere existimem, ubi ostensum satis est, injuria temporis, cum omnia in pejus ruerent, effectum tandem esse, ut necessitate compulsi Christiani, ingemiscentes malis grassantibus, privatos instituerent congressus, ut cum publice non liceret, privatim se mutuo hortarentur, admonerent, ædificarent, ut faciebant similiter primi Christiani persecutionibus pressi. 1. Thess. 5, 11.

§. 12.
abusus &
de moder-
nis occasio.

§. 12. Cum vero ex hoc capite necessitatis non possent improbari Congressus privati, illa deinceps cessante in extremum alterum